Vaša predstavka pred ESLJP

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

Vaša predstavka pred ESLJP

Kako podnijeti predstavku i kako se Vaša predstavka dalje razmatra

Ovaj dokument je pripremilo Odjeljenje Suda za odnose sa javnošću. On nije obavezujućeg karaktera i ima za cilj da pruži opšte i osnovne informacije o radu Suda.

Za detaljnije informacije možete konsultovati dokumenta koja je u te svrhe pripremio Sekretarijat Suda (dostupna na internet stranici Suda www.echr.coe.int), a posebno Poslovnik Suda.

Najveći broj predstavki upućenih Sudu proglašen je neprihvatljivim, što znači da ih Sud odbacuje ni ne razmotrivši suštinu stvari jer predstavka ne ispunjava sve uslove prihvatljivosti. Odluke o proglašenju predstavki neprihvatljivim su konačne i ne ostavljaju pravo žalbe.

Ako ne želite da Sud odbaci Vašu predstavku, neophodno je da ona ispuni sve uslove prihvatljivosti. Prije nego što pošaljete predstavku, molimo Vas da konsultujete internet stranicu Suda, a naročito Priručnik o prihvatljivosti, kao i da prođete kroz sve tačke podsjetnika kako biste se uvjerili da će Vaša predstavka biti prihvatljiva.

KADA ODLUČITE DA PODNESETE PREDSTAVKU SUDU

Obrazac predstavke je dostupan na internet stranici Suda. Preuzmite ga i popunite sve tačke, bez izuzetka, i pošaljite Sudu sa kopijama svih relevantnih dokumenata – nemojte slati originale jer Vam oni neće biti vraćeni na kraju postupka. Ne morate od Suda tražiti štampanu verziju obrasca. Time što ćete je sami odštampati, uštedjećete na vremenu i omogućiti da predstavka stigne u Sud u najkraćem roku (s tim u vezi možete konsultovati Uputstvo za pokretanje postupka pred Sudom, kao i Uputstvo za popunjavanje obrasca predstavke, oba dostupna na internet stranici Suda).

Ako je Vaša predstavka nepotpuna, postoji mogućnost da je Sud neće uzeti u razmatranje. Zato je neophodno precizno i detaljno ispuniti sve tačke obrasca predstavke. Ako je bilo koja tačka obrasca nepotpuna, ili nedostaju podaci, ili pak niste priložili kopije potrebnih dokumenata, Sud može odbiti da registruje predmet i da ga ne uzme u razmatranje.

Sudu se možete obratiti na jednom od dva zvanična jezika Savjeta Evrope – francuskom ili engleskom – ili na nekom od zvaničnih jezika zemalja članica Savjeta Evrope.

Niste u obavezi da angažujete advokata na početku postupka. Ipak, ako odlučite da se obratite za pomoć advokatu, potrebno je da Sudu dostavite uredno potpisanu punomoć kojom ovlašćujete advokata da Vas zastupa pred Sudom.

Kada popunite sve tačke obrasca predstavke, pošaljite ga na sljedeću adresu zajedno s kopijama relevantnih dokumenata :

The Registrar
European Court of Human Rights
Council of Europe
67075 Strasbourg cedex
France

Savjetujemo Vas da obrazac predstavke pošaljete preporučenom poštom. Potrebno ga je poslati u roku od četiri mjeseca od datuma dostavljanja konačne domaće odluke. Datum koji će Sud uzeti u obzir je datum slanja koji se nalazi na poštanskom pečatu poslatog pisma. **Molimo vas da imate u vidu da obrazac predstavke treba poslati poštom.**

U svakom slučaju, preporučujemo da predstavku pošaljete što prije, tj. odmah po donošenju konačne domaće odluke kojom se okončava postupak pred domaćim sudovima.

POSTUPAK NAKON ŠTO JE PREDSTAVKA POSLATA SUDU

Vaša predstavka stiže u Centralno odjeljenje Suda koje prima oko 1 500 pisama dnevno. Budući da je priliv pošte tako značajan, Sud nije u stanju da potvrdi prijem Vaše pošiljke odmah.

Nemojte zvati Sud da provjerite da li je Vaša predstavka uredno pristigla. Sud će Vas kontaktirati ako bude imao potrebe za dodatnim informacijama.

Centralno odjeljenje razvrstava poštu i šalje Vašu predstavku pravnom odsjeku koji je odgovoran za zemlju protiv koje podnosite predstavku i čiji je zadatak da je razmotri. Predstavka protiv Njemačke, na primjer, biće poslata pravnom odsjeku koji se bavi njemačkim predmetima jer osoblje koje radi u tom odsjeku govori njemački i upoznato je sa pravnim sistemom te zemlje.

Vaš predmet će tada dobiti broj i pravnik će ga uzeti u razmatranje. Ovo ne znači da će Sud obavezno prihvatiti Vašu predstavku; to samo znači da je ona registrovana. **Ako Vas Sud bude kontaktirao, morate odgovoriti u datom roku jer u suprotnom Vaš predmet može biti jednostavno odbačen ili uništen**.

Kada Sud bude raspolagao svim podacima neophodnim za razmatranje Vašeg predmeta, Vaša predstavka biće dodijeljena odgovarajućem sudskom tijelu.

Tokom postupka, čak i ako imate utisak da on predugo traje, morate da sačekate dok Vas Sud ne bude kontaktirao. Zbog velikog broja predmeta koji pristižu svake godine (preko 50 000) i zbog još većeg broja nerješenih predmeta, Sud nije u stanju da potvrđuje prijem pisama i dokumenata koje prima niti da Vas približno obavijesti o tome kada će Vaš predmet biti uzet u razmatranje.

Postupak pred Sudom vodi se pisanim putem. Sve što budete htjeli iznijeti pred Sud morate poslati pisanim putem.

RAZMATRANJE VAŠE PREDSTAVKE

1. Način na koji Sud odlučuje

- Kada Sud bude raspolagao svim podacima neophodnim za razmatranje Vašeg predmeta, Vaša predstavka biće dodijeljena odgovarajućem sudskom tijelu zavisno od vrste predmeta : sudiji pojednicu, komitetu ili vijeću.
- Ako je neprihvatljivost Vaše predstavke nesumnjiva jer ista ne ispunjava sve uslove prihvatljivosti, njome će se baviti **sudija pojedinac**. Odluka o neprihvatljivosti koju donosi sudija pojedinac je konačna i o njoj ćete biti obaviješteni. **Nije moguće žaliti se na odluku o neprihvatljivosti ili tražiti bilo kakvo objašnjenje u vezi s tim. Sud će zapečatiti predmet i spisi će biti uništeni nešto kasnije**.
- Ako se Vaš predmet tiče žalbenih navoda u pogledu kojih postoji ustaljena praksa Suda, Vaš predmet će biti dodijeljen **Komitetu od tri sudije**. U tom slučaju, Sud će Vam poslati pismo s objašnjenjem procedure. **Ponovo Vas podsjećamo, Sud će Vas kontaktirati samo ako i kada to bude bilo potrebno**.
- Ako se Vaš predmet ne tiče žalbenih navoda u pogledu kojih postoji ustaljena praksa Suda, razmatraće ga **Vijeće od sedam sudija**. Vijeće isto tako može predmet proglasiti neprihvatljivim i, ako se to dogodi, ta je odluka konačna. Ako ga pak proglasi prihvatljivim, Vijeće će pristupiti meritornom razmatranju Vaših žalbenih navoda. Prije nego što pristupi razmatranju, Sud će prvo komunicirati predstavku vladi tužene države kako bi je obavjestio o iznijetim žalbenim navodima i omogućio da iznese zapažanja o suštini spora. Ova zapažanja će Vam potom biti proslijeđena kako biste imali priliku da na njih odgovorite. Iako niste obavezni imati zastupnika na početku postupka, Sud će od Vas tražiti da ga angažujete u ovoj fazi. **Ponavljamo, i ovdje će Sud kontaktirati Vas**.
- Za Vašu informaciju, predstavka se nikad ne šalje direktno pred **Veliko vijeće od sedamnaest sudija**, ali Sud može uputiti predmet Velikom vijeću ili mu pak predmet može biti poslat u višim fazama sudskog postupka. Upućivanje Velikom vijeću je moguće kada predmet postavlja ozbiljna pitanja u vezi sa tumačenjem Konvencije ili kada postoji rizik nedoslijednosti u odnosu na prethodnu odluku Suda. Predmet može isto tako biti upućen Velikom vijeću na zahtjev jedne od strana, u roku od tri mjeseca nakon što Vijeće donese presudu, ali se ovakvi zahtjevi prihvataju samo u izuzetnim slučajevima.

2. Koliko traje postupak?

Nije moguće znati koliko će vremena Sudu, u prosjeku, biti potrebno da razmotri predmet. To zavisi od vrste predmeta, sudskog tijela, koliko brzo strane pribavljaju potrebne podatke, kao i od mnogih drugih činilaca. **Sud razmatra predstavke po određenom redu, uzimajući u obzir važnost i hitnost žalbenih navoda**. To znači, na primjer, da će najozbiljnijim predmetima ili onima koji ukazuju na probleme na širokoj društvenoj ravni biti dat prioritet u rješavanju, što objašnjava zašto se možda već odlučuje o predstavci podnijetoj poslije Vaše dok Vaša još uvijek nije riješena.

3. Javne rasprave

Sud održava javnu raspravu u veoma malom broju predmeta Vijeća ili Velikog vijeća (oko trideset godišnje). Ako Sud odluči održati javnu raspravu o Vašem predmetu, bićete o tome obaviješteni. Sve javne rasprave se snimaju i možete ih vidjeti na internet stranici Suda.

ZAVRŠETAK POSTUPKA

Sud može zaključiti predmet na više načina.

1. Predstavka se odbacuje

➡ Dosije se šalje na uništenje

Ako Vas Sud na početku postupka kontaktira a Vi ne odgovorite u propisanom roku, može se smatrati da ne želite nastaviti s postupkom i Sud će zaključiti predmet. Isti će biti uništen i nećete imati pravo žalbe na ovu odluku.

➡ Predmet se uklanja sa liste predmeta suda

U višim fazama sudskog postupka, nakon što je Vaš predmet dodijeljen sudskom tijelu na odlučivanje, Sud može odlučiti da skine predmet sa liste ako ne odgovorite u datom roku na neki od zahtjeva. I tada se može smatrati da ste odustali od postupka. Sud može skinuti predmet sa liste predmeta i nakon što je postignuto prijateljsko poravnanje ili na osnovu unilateralne deklaracije.

Stoga je izuzetno važno odgovarati na zahtjeve Suda u zadatom roku. Time ćete pokazati da ste zainteresirani za razmatranje predstavke i spriječiti da Sud ukloni Vaš predmet sa liste.

➡ Predmet proglašen neprihvatljivim

Ako niste ispoštovali neki od uslova prihvatljivosti, Sud će Vašu predstavku proglasiti neprihvatljivom i ova odluka će biti konačna.

2. Donošenje presude

Ako Vaša predstavka nije proglašena neprihvatljivom, Sud može, poslije razmatranja, da ustanovi da nije bilo kršenja Konvencije ili pak da su Vaša prava prekršena. Ako se utvrdi povreda prava, Sud Vam može dodijeliti odštetu. Imajte u vidu da Sud ni u kom slučaju neće poništiti odluku domaćeg suda.

Ako presudu donese Komitet od tri sudije, ona je konačna i protiv nje nije dopuštena žalba. Presuda Vijeća postaje pravosnažna tri mjeseca poslije objave. Tokom ta tri mjeseca, Vi ili tužena vlada možete tražiti da predmet bude upućen Velikom vijeću na novo razmatranje. Ne zaboravite da Sud prihvata takve zahtjeve samo u izuzetnim slučajevima. Presude Velikog vijeća su konačne i protiv njih nije dopuštena žalba.

Kada presuda u kojoj je utvrđena povreda postane pravosnažna, Sud predaje predmet Komitetu ministara Savjeta Evrope koji je odgovoran za nadgledanje njenog izvršenja. Ovime se postupak pred Sudom okončava.

Dakle, važno je da ispunite uslove prihvatljivosti prilikom slanja predstavke Sudu. Ako to ne učinite, Sud će morati odbaciti Vašu predstavku bez razmatranja Vaših žalbenih navoda.

Kada Sud proglasi predstavku neprihvatljivom, ta odluka je konačna i nećete imati pravo na ponavljanje postupka ili na slanje nove predstavke sa istim žalbenim navodima.

KORISNE INFORMACIJE

Anonimnost

Dokumenta iz sudskog postupka su dostupna javnosti. Ako želite da ostanete anonimni, to morate naglasiti prilikom popunjavanja obrasca predstavke, uz objašnjenje zašto ne želite da Vaš identitet bude dostupan javnosti.

Prijateljsko poravnanje

Ako Sud smatra Vašu predstavku prihvatljivom, potrudiće se da omogući dogovor – prijateljsko poravnanje – između Vas i tužene vlade. Ako ga nije moguće postići, Sud će razmotriti Vaše žalbene navode i donijeti presudu.

Unilateralna deklaracija

Ako odbijete ponudu za prijateljsko poravnanje bez objašnjenja, Sud može skinuti Vaš predmet s liste predmeta uz vladino priznanje kršenja Konvencije i ponudu adekvatne kompenzacije.

Privremene mjere

Možete tražiti privremenu mjeru, ali samo ako ste u neposrednoj opasnosti ili ste izloženi ozbiljnoj prijetnji po zdravlje – na primjer, ako trebate biti protjerani u zemlju u kojoj Vam prijete mučenjem.

ČESTO POSTAVLJANA PITANJA

Ako se obratim Sudu, da li to znači da nisam u obavezi da se povinujem konačnoj presudi domaćih sudova?

Ne, obraćanje Sudu ne zaustavlja domaći postupak. Potrebno je povinovati se domaćim odlukama i ako podnesete predstavku Sudu u Strazburu.

Da li Sud može da mi pomogne da nađem advokata?

Ne, Sud ne može da Vam pomogne da nađete advokata. Obratite se lokalnoj advokatskoj komori, na primjer, i tražite spisak njenih članova.

Da li Sud može da mi pomogne da popunim obrazac predstavke?

Ne, Sud nije ovlašten da Vam pomogne oko obrasca predstavke. Sud mora ostati neutralan u svim fazama postupka. Jedino što može učiniti jeste da Vas uputi ka paketu dokumenata za podnošenje predstavke Sudu koji možete naći na internetu i koji sadrži sva dokumenta i informacije potrebne za podnošenje predstavke.

Da li postoji mogućnost dobijanja pravne pomoći?

Da. Ali ne možete je tražiti na samom početku postupka, nego tek kada je predmet komuniciran tuženoj vladi. Potrebno je znati da se pravna pomoć ne odobrava automatski svima koji je zatraže.

Ako dođem u Sud lično, da li mogu da objasnim svoj slučaj na licu mjesta i utičem da se predmet brže rješi?

Apsolutno ne. Postupak pred Sudom vodi se isključivo pisanim putem i nema nikakve svrhe dolaziti u Sud zbog toga. To bi bilo čisto gubljenje vremena.

Može li mi Sud dati pravni savjet?

Nije u nadležnosti Suda da Vam daje pravne savjete u vezi sa koracima koje je potrebno preduzeti pred domaćim sudovima. Kada je riječ o postupku pred Sudom u Strazburu, sve je do pojedinosti objašnjeno u paketu dokumenata dostupnom na internet stranici Suda. Sud Vam ne može reći kakvi su izgledi da Vaš predmet uspije. Potrebno je samo da sačekate da Sud donese odluku ili proglasi presudu.

Da li je Sud u mogućnosti da nešto preduzme u zemlji protiv koje podnosim predstavku?

Ne. Sud neće ništa preduzeti za Vas protiv organa na koje se žalite. Ipak, u izuzetnim slučajevima, može zatražiti od domaćih organa da preduzmu izvjesne mjere ili da se uzdrže od izvjesnih radnji dok Sud ne prouči predmet (ovo se odnosi uglavnom na slučajeve kada podnosiocu prijeti ozbiljna fizička povreda).

Da li je Sud već imao slučajeve kao što je moj?

Sudske presude se objavljuju na internet stranici Suda. Možete pretražiti postojeće presude i saznati da li je Sud već razmatrao slučajeve slične Vašem.

Ako je moja predstavka proglašena neprihvatljivom, mogu li se žaliti na tu odluku?

Odluke o neprihvatljivosti su konačne i protiv njih nije dopuštena žalba. Ovo potvrđuje koliko je važno ispuniti uslove prihvatljivosti prije slanja predstavke Sudu.

Na koji način mogu dobiti obavještenja u vezi s predmetom?

Sud nije u mogućnosti da odgovori na sve zahtjeve podnosilaca vezane za pitanje u kojoj fazi se nalazi njihov predmet pred Sudom. Budući da se postupak odvija pisanim putem, Sud će Vam pisati ako mu je potrebna neka dodatna informacija od Vas, u bilo kojoj fazi postupka. Informacije možete takođe naći na internet stranici Suda (u vezi sa komuniciranjem predmeta vladi, pitanjima upućenim stranama u postupku, odlukama o prihvatljivosti itd.).

Vaša predstavka pred ESLJP :

Kako podnijeti predstavku i kako se Vaša predstavka dalje razmatra

European Court of Human Rights
Council of Europe
67075 Strasbourg cedex
France

www.echr.coe.int

Design © ECHR · Photo: © Shutterstock

BOS